

KUZEY AFRİKA ERİTTİ.

8 Ocak'ta Tunuslu Sadi'nin kendini yakarak intihar etme girişiminde bulunması ile başlayan ve Kuzey Afrika ve Körfez bölgesindeki rejim karşıtı ayaklanmalar önce rejimlerin değişmesine sonra da petrol fiyatlarındaki artışla global enflasyon korkusunun tetiklenmesine neden olmuştur.

Bu gelişmeler ülkemizde inşaatın yanı sıra demir-çelik, otomotiv, tekstil, makine ve plastik gibi gibi sektörleri de olumsuz etkileyecektir. Bu sektörlerde faaliyet gösteren ihracatçıların alacak tahsilinde ve bankalara olan borçlarının ödenmesi konusunda sorunlar yaşaması kaçınılmazdır.

Türkiye, Kuzey Afrika, Ortadoğu ve Körfez bölgesinde son 3 yılda 33 milyar dolarlık müteahhitlik hizmeti üstlenirken, geçen yıl 26 milyar dolarlık ihracat yapılmış ve 9,5 milyar dolarlıkta yatırımı bulunmaktadır.

TOBB/DEİK verilerine göre Libya'da Türk müteahhitlik firmalarının devam eden işlerinin toplam bedeli 15 milyar dolar seviyesinde bulunurken, 1 milyar dolarlıkta makine parkı ve şantiye tesisleri bulunmaktadır.

Türkiye'nin Körfez ve Kuzey Afrika ülkeleri ile dış ticareti 2010 (milyon dolar)			
Ülke adı	ihracat	ithalat	Hacim
BAE	3.338	698	4.036
Bahreyn	172	72	244
Cezayir	1.507	2.275	3.782
Fas	624	397	1.021
Libya	1.934	426	2.360
Lübnan	619	229	848
Mısır	2.261	926	3.187
Sudan	228	5	233
Suriye	1.849	663	2.512
Tunus	714	280	994
Ürdün	572	43	615
Yemen	329	1	330

Kuzey Afrika ve Ortadoğu'daki gelişmelerden sadece bu bölgede yatırımları olan şirketler daha çok etkilenmiştir. Gelişmelerin Tunus'da etkisi sınırlı oldu. Mısır'daki sürecin uzun sürmesi satışları beraberinde getirirken, petrol fiyatlarına dikkat çekilmeye ve piyasalarda tedirginlik baş göstermesine neden oluyordu. Petrol fiyatlarına birebir duyarlı olan ulaştırma sektöründen THYAO, Tunus'daki gelişmelerden en olumsuz etkilenen şirket oluyordu.

Tunus'daki devrimden sonra olayların Mısır'a sıçramasından en olumsuz etkilenenler ise TKFEN, ENKAI, ANELT oldu. Yatırımlar, alınan ihalelerde doğabilecek belirsizlik bu hisselerdeki satışların daha yoğun yaşanmasına neden oldu.

Ve Kaddafi'nin Libya'sı. Rusya'dan sonra yatırımlarımızın en fazla olduğu ülke. Ne olacağı kestirilemeyen Libya'da yatırımları bulunan OMV'nin üretimini tamamen durdurmaya yönelik adımlar atılacağını açıklaması, Alman kimya şirketi BASF'ye bağlı petrol ve doğalgaz arama şirketi Wintershall'ın Libya'da günlük 100 bin varil petrol üretimini durdurduğunu belirtmesi, İspanyol petrol şirketi Repsol, Eni ve Fransız Total üretimini durdurma ya da yavaşlatma kararı alması petrol fiyatlarının hızlı bir şekilde yükselmesine neden oluyor. Petrol fiyatlarındaki artış THYAO'nun Libya'dan en fazla olumsuz etkilenen şirketlerin arasında yer almasına neden olurken, burada yatırımları olan ve yatırımlarının geleceğine yönelik belirsizlik yaşayan şirketlerin hisseleri %12,5 seviyelerinde gerileme gösterdi.

KUZEY AFRİKA ERİTTİ.

Hisse				DEĞİŞİMLER				
	Tunus	Mısır	Libya	09.Mar.10	TUNUS'DAN BUGÜNE DEĞİŞİM	sadece	sadece	sadece
	08.01.2011 10.01.2011	25.01.2011	16.02.2011			Tunus	Mısır	Libya
ANELE	2,64	2,71	2,73	2,18	-0,17	2,65%	0,74%	-20,15%
ANELT	1,48	1,46	1,37	1,21	-0,18	-1,35%	-6,16%	-11,68%
TAVHL	7,68	7,54	7,40	6,74	-0,12	-1,82%	-1,86%	-8,92%
ENKAI	6,04	6,42	5,78	5,52	-0,09	6,29%	-9,97%	-4,50%
TKFEN	7,24	7,34	6,58	5,48	-0,24	1,38%	-10,35%	-16,72%
AKFEN	12,45	12,30	11,55	9,66	-0,22	-1,20%	-6,10%	-16,36%
THYAO	5,42	5,20	5,06	4,50	-0,17	-4,06%	-2,69%	-11,07%
XU100	68.770,29	65.152,90	65.361,78	62.483,83	-0,09	-5,26%	0,32%	-4,40%

IMKB, Tunus olaylarında %5,26 gerileme gösterirken, Mısır sürecinde %0,32 prim yaptı. Ama Libya'nın petrol fiyatlarına etkisi ve buradaki yatırımların ne olacağına yönelik belirsizlik, global enflasyon korkusu ile birleşince satış baskısı önce 64,000 ardından 62,000 desteğinin kırılmasına neden olurken, piyasa yeni yatırımcılarında gelmesine engel oldu.

Anel, TAV, Enka, Tekfen Holding , Akfen Holding , THY gibi Libya ve çevre coğrafyada işleri bulunan şirketlerin bu son süreçte borsa performansları doğal olarak olumsuz etkilendi.

Bu şirketlere en büyük darbe Libya'daki gelişmelerden oldu. Libya olaylarının başladığı 16 Şubattan buyana endeksteki %4,40'lık gerilemeye karşın, ANELE %20, TKFEN ve AKFEN %16, THYAO ve ANELT %11 gerileme göstermiştir.

Kuzey Afrika'da faaliyet gösteren şirketler;

AKSA...İskenderiye'de üretim tesisi var. Gelirlerin yaklaşık %4'ü buradan gelmektedir.

CIMSA ve AKÇANSA...İhracat gelirindeki payı çok düşük.

EREGLİ...İhracat gelirleri toplam satışların %11'i. Mısır'a olan ihracat uzun ürün ihracatının %21'i, yassı ürün ihracatının %2'si seviyesinde.

SAHOL... Kordsa Global, Mısırdaki olaylardan sonra üretimine ara verdi.

ŞİŞECAM... Mısır'da 83 milyon dolarlık cam ev eşyası yatırımında bulunuyor.

TRAKYA CAM... Mısır'da Saint-Gobain ve yerel bir ortakla birlikte olduğu %15 payı bulunan düz cam fabrikası bulunuyor. Mali tablolarına henüz buradan gelir yansımada.

THYAO... Ortadoğu yolcu sayısı %15 seviyelerinde ana etkilendiği nokta petrol fiyatlarındaki artış.

KUZEY AFRİKA ERİTTİ.

ANEL ELEKTRİK... Libya'da 2010 yılı sonunda başladığı Tripoli Uluslararası Havaalanı Terminal Binası Elektrik Mekanik işlerine imzalanan ön anlaşma kapsamında 10 mn euro tutarında iş için, gerekli avansı almıştır.

Projenin tamamının büyüklüğü 90 mn eurodur. Şirket son günlerde ülkede yaşanan gerginliklerin hali hazırda nakit akışını olumsuz etkileyecek bir sonucu olmadığını ve çalışmaların alınan avans ile finanse edildiğini açıklamıştır.

TEKFEN HOLDİNG... Libya'daki projesini belirsiz süre ile durdurmuştur. Tekfen İnşaat, 2006 yılından bu yana Libya'da Tekfen-TML Ortaklığı'nda Sahra çölünden Akdeniz kıyısına su taşıyacak olan Büyük Nehir Projesi'ni (The Great Man Made River) üstlenmiş idi. Tekfen, projede henüz tamamlanmayan iş miktarının 140 milyon ABD Doları olmakla beraber bu tutarın Tekfen İnşaat'ın yıl sonu toplam kalan iş miktarının %7,5'ini oluşturduğunu bildirmiştir.

AKFEN... Tav Havalimanları'nın sermayesinin yüzde 26.12'sini elinde şirketin Libya'da doğrudan üstlenmiş olduğu projesi bulunmuyor.

ENKA İNŞAAT... Arabistan, Umman, Cibuti ve Libya'da devam eden inşaat projeleri bulunmasına karşın bu bölgedeki yatırımları şirketin toplam cirosu içerisinde düşük pay alıyor.

TAV HAVALİMANLARI... Tunus'un Monastir ve Enfidha Havalimanları'nı işletiyor. Katar, Umman, Libya'da Tripoli ve Sebha projelerini üstlenen Tav İnşaat'ın sermayesinde Tav Havalimanları'nın herhangi bir payı bulunmuyor. Dolayısıyla şirketi olumsuz yönde etkileyecek bir gelişme bulunmuyor.

TEKFEN HOLDİNG... Şirketin bağlı ortaklığı Tekfen İnşaat, Libya'da Büyük Nehir Projesi'nde yer alıyor. Toplam 535 milyon dolarlık projenin 358 milyon dolar tutarındaki % 67'lik kısmı Tekfen İnşaat'a ait , projenin 2010 yıl sonu itibariyle Tekfen payının 218 milyon dolarlık kısmının tamamlandığı, henüz tamamlanmayan kalan iş miktarının 140 milyon dolar mertebesinde olduğu açıklandı.

Bu tutar, Tekfen İnşaat'ın yıl sonu toplam kalan iş miktarının % 7,5'ini oluşturuyor.

Tekfen, Kufra şantiyesindeki yağmalama olayı sonrası ülkedeki faaliyetlerini durdurduğunu açıklamıştı

Libya'daki petrol şirketlerinin üretimlerini ve faaliyetlerini durdurması, nakliye limanlarının kapatılması, global enflasyon ve stagflasyon korkusu ile birleşince emtia fiyatlarının hızlı bir şekilde yükselmesine neden oluyor. Petrol'un ateşi söndürülmeden de emtia fiyatlarındaki artışın engellenmesi beklemiyoruz.

M. Baki ATILAL
Araştırma, Müdür
m.baki@turkishyatirim.com
+ 90 212 315 1071

Araştırma Bölümümüzün Hazırladığı Diğer Raporlarımıza
www.turkborsa.net
www.turkishyatirim.com
adreslerinden ulaşabilirsiniz.